

Pakiet Zdalnych Lekcji 2

DO UŻYTKU W ZDALNEJ TERAPII

Informacje na temat Pakietów Zdalnych Lekcji MED-EL

1. Czym jest Pakiet Zdalnych Lekcji MED-EL?

Pakiety Zdalnych Lekcji MED-EL zawierają informacje opisowe, schematy lekcji, instrukcje, wskazówki dla terapeuty oraz materiały. Można je znaleźć na stronie: <https://blog.medel.pro/>. Terapeuta może wykorzystywać zawarte tam bezpłatne materiały w celu rozwijania umiejętności słuchowych i językowych u dzieci korzystających z technologii wspomagających słyszenie. Pakiety Zdalnych Lekcji MED-EL obejmują działania wybrane spośród Pakietów Lekcji i połączone z informacjami oraz wielopoziomowymi schematami lekcji, z których terapeuta może korzystać do prowadzenia zajęć przez Internet. Pakiety Zdalnych Lekcji są przydatne przy prowadzeniu zdalnej terapii dla rodzin zamieszkających w miejscowościach oddalonych od kliniki, dla których przyjazd na zajęcia stanowi poważny problem.

2. Co jest potrzebne rodzinie?

Rodzina potrzebuje dostępu do internetu i sprzętu, z którego będzie się łączyć z terapeutą. Najlepiej jeśli rodzina ma dostęp do skrzynki mailowej oraz drukarki, ale materiały można również wcześniej wydrukować w ośrodku rehabilitującym i przesłać pocztą. Potrzebne są też nożyczki, taśma klejąca i zszywacz. Rodzice/opiekunowie powinni przed zajęciami zapoznać się ze wskazówkami na temat przygotowania lekcji i zrozumieć na czym będą polegały działania.

3. Czy materiały potrzebne są zarówno terapeutcie jak i rodzinie?

Tak. Celem jest prowadzenie oraz instruowanie rodziców/opiekunów przez terapeutę w taki sposób, aby nabrali umiejętności pracy z dzieckiem w domu. Terapeuta może pomóc podtrzymywać zaangażowanie dziecka w działania przez pokazanie za pośrednictwem kamery, że ma takie same materiały.

4. Jak działa wielopoziomowy schemat lekcji?

Schematy lekcji zawierają sugestie na temat celów z zakresu słuchania, języka mówionego, umiejętności poznawczych i teorii umysłu. W każdej domenie dydaktycznej określonych jest kilka celów. Terapeuta korzysta z ciągłej oceny diagnostycznej dla ustalenia poziomu, na jakim funkcjonuje dziecko, oraz wybrania celów o jeden krok naprzód. Bardziej szczegółową listę umiejętności i celów można znaleźć w broszurze MED-EL *A Child's Journey* (Podróż dziecka).

5. Dla jakiego wieku i poziomu umiejętności dziecka przeznaczone są Pakiety Zdalnych Lekcji?

Cele w każdym z obszarów nauki są w przybliżeniu takie same jak w trzech poziomach celów określonych w Pakietach Lekcji MED-EL. Więcej wiadomości podano w punkcie "Informacje o poziomach" na stronie 6. Wskazówki dla terapeuty opracowano przy założeniu, że dziecko jest w stanie siedzieć z rodzicem/opiekunem i uczestniczyć w częściowo sformalizowanych działaniach opartych na zabawie. Jeżeli nie jest to możliwe, to rodzic/opiekun może zostać przeszkolony przez terapeutę bez dziecka i później poprowadzić działania z dala od ekranu. Dzieci do wieku 10 - 12 lat nadal lubią takie zajęcia. Sugestie co do zmiany poziomu słuchania i języka mówionego są włączone do wskazówek dla terapeuty.

6. Co to są KLUCZOWE STRATEGIE wymienione w schemacie lekcji?

Kluczowe strategie odnoszą się do metod używanych jako pomoc dla dziecka w osiągnięciu celów. Zachęcamy terapeutów do wyjaśnienia rodzicom/opiekunom i modelowania strategii w celu wykorzystania ich podczas zdalnych lekcji. Terapeuta powinien przekazać następnie rodzinie informację zwrotną na temat użytej strategii oraz ewentualne sugestie, co należy poprawić. Strategie są wymienione i opisane na następnych stronach. Każda zdalna lekcja opiera się na ograniczonej liczbie strategii, aby rodzinie łatwiej było się na nich skupić. Filmy wideo pokazujące wiele różnych strategii można znaleźć pod linkiem "Rehabilitacja w domu" ("Rehab at Home") <https://blog.medel.com/tips-and-tricks/>.

7. Dlaczego we wskazówkach dla terapeuty tak często występuje zalecenie "poinstruuuj rodzica/opiekuna"?

Badania wykazują, że dzieci robią szybsze postępy, gdy ich rodzice/opiekunowie są w większym stopniu zaangażowani w rehabilitację. Instruktaż dla rodziców/opiekunów służy do przekazania im przez terapeutę wiedzy, wskazówek, strategii, oceny efektywności strategii i działań, a także do sugerowania zmian w razie potrzeby. W ten sposób rodzice lub opiekunowie nabierają pewności siebie w korzystaniu z tych strategii w codziennym życiu.

8. Jak możemy je wykorzystać?

Pokazy slajdów to po prostu animowane pliki w programie PowerPoint zrobione z wykorzystaniem obrazów i tekstu z książeczki z opowiadaniem lub piosenką. Każdy Pakiet Zdalnych Lekcji zawiera jeden pokaz. Terapeuta może wykorzystać udostępnianie ekranu do kontrolowania prędkości przekazywania treści. Alternatywnie rodzina może załadować pokaz slajdów na tablet lub smartfon. Animacje można oglądać przy pomocy programu PowerPoint (na urządzeniach z systemem Windows lub Android) lub keynote (na urządzeniach Apple). Jeżeli używane są inne aplikacje, to należy wybrać wersję "bez animacji". Terapeuci pracujący z rodzinami używającymi innego języka niż angielski mogą dostosować materiał przez wybranie "edytuj mimo to" i przetłumaczenie tekstu.

Rozpoczęcie zdalnej terapii

Podstawowe przygotowania

1. Sprawdź, jakie środki techniczne będą używane przez ciebie i rodzinę. Podstawowe wymagania dla rodziny:
 - Komputer (lub tablet/telefon, jeżeli brak komputera)
 - Kamera internetowa + mikrofon (wbudowany lub zewnętrzny)
 - Szybkie połączenie internetoweDodatkowe wymagania dla terapeuty poza wymienionymi powyżej:
 - Słuchawki z mikrofonem
 2. Sprawdź dostępne narzędzia do wideokonferencji i ustal, które będą najlepsze.
 3. Ustal osobę, która będzie ci pomagała w rozwiązywaniu ewentualnych problemów technicznych.
-

Na tydzień przed zaplanowaną lekcją

1. Sprawdź, czy rodzina dysponuje odpowiednim sprzętem i umiejętnością posługiwania się narzędziem do wideokonferencji.
 2. Przygotuj pomieszczenie do terapii. Podstawowe wymagania wobec pomieszczenia do terapii:
 - Wybierz prywatne, ciche pomieszczenie.
 - Ustaw stół i kamerę tak, aby oświetlenie twojej twarzy było jak najlepsze.
 - Zminimalizuj wizualne elementy rozpraszające w tle (preferowana jest gładka ściana).
 3. Prześlij e-mailem schemat lekcji i wszystkie materiały do wydrukowania (lub w razie potrzeby wydrukuj je i prześlij pocztą).
 4. Wykonaj połączenie próbne w celu potwierdzenia, że sprzęt jest gotowy, a rodzina ma niezbędne materiały (papierowe i inne, wymienione w schemacie lekcji).
 5. Ustal dogodny czas na przeprowadzenie lekcji.
-

Na dzień przed lekcją

1. Skontaktuj się z rodziną i potwierdź zdalne spotkanie, sprawdź, czy mają przygotowane wszystkie materiały do lekcji i spytaj, czy mają jakieś pytania. Rodzice/opiekunowie powinni przeczytać zawczasu instrukcję przygotowania lekcji, aby zrozumieć, co należy robić w każdym działaniu.
 2. Przygotuj wszystkie materiały potrzebne do lekcji. (Większość działań udaje się najlepiej wtedy, gdy terapeutka i rodzina mają takie same lub podobne materiały.)
 3. Sprawdź, czy osoba do pomocy technicznej jest dostępna.
-

Lekcja

1. Zatelefonuj do rodziny.
 2. Połącz się przez sieć, poczekaj na zestawienie połączenia i sprawdź, czy komunikacja audio i wideo działa prawidłowo.
 3. Pokieruj i poprowadź rodzinę przez działania zawarte w schemacie lekcji. Podstawowe zasady zdalnej terapii:
 - Wyjaśnij cele działania.
 - Modeluj strategie i objaśniaj, w jaki sposób i dlaczego z nich korzystasz (pamiętaj o patrzeniu w kamerę).
 - Zachęć rodzinę do zamiany ról i uważnie obserwuj, aby móc udzielać wskazówek.
 - Określ, co rodzina robiła prawidłowo.
 - Omów, jak reagowało dziecko.
 - Zasugeruj, co jest do poprawy (jeśli trzeba).
 4. Zakończ lekcję podsumowaniem i dyskusją.
 5. Poproś rodzinę o informacje na temat ewentualnych problemów technicznych.
-

Kluczowe strategie dla rozwijania umiejętności słuchowych

URZĄDZENIA SŁUCHOWE MUSZĄ BYĆ NOSZONE I WŁĄCZONE PRZEZ CAŁY DZIEŃ

Urządzenia słuchowe muszą być włączone przez cały czas kiedy dziecko nie śpi. Codziennie należy dla każdego urządzenia przeprowadzać próbę funkcjonalną słuchania (test głosek Linga), aby była pewność, że działa optymalnie.

PODEJDŹ BLIŻEJ DO MNIE

Osoba mówiąca powinna świadomie zbliżyć się do procesora dźwięku, aby sygnał akustyczny był wyraźny. Dla początkujących słuchaczy optymalna odległość wynosi od 30 do 50 cm.

"HACZYKI SŁUCHOWE"

Słowa wyrażające emocje, np. *Popatrz!, Ła!, Ojej!* powinny być używane z naciskiem, żeby przyciągnąć uwagę słuchową dziecka. Słowa te pobudzają obszar słuchowy w mózgu, aby był gotowy do wysłuchania tego, co zostanie powiedziane za chwilę.

MÓW, MÓW, MÓW

Obszerne modele językowe dostarczane dziecku służą do nauki i dają mu możliwość kopiowania. Osoba prowadząca powinna świadomie starać się mówić o tym, co właśnie robi, widzi, słyszy i myśli (mówienie do siebie) oraz mówić o tym, na co patrzy dziecko, co robi, co prawdopodobnie słyszy i myśli (mówienie równoległe).

MAMY TO SAMO NA MYŚLI

Osoba prowadząca powinna świadomie starać się określić, o czym myśli dziecko i skomentować to, aby myśli te zostały wyrażone słowami. Dziecko może przykładowo patrzeć przez okno, a osoba prowadząca może to skomentować: "Myślę, że chciałabyś pobawić się na dworze. Ale... ojej! Pada deszcz."

AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE

Osoba mówiąca może wykorzystać kilka metod, aby język mówiony był bardziej interesujący dla słuchacza. Metody te obejmują tzw. mowę matczyną, parentezę, bardziej zróżnicowaną tonację (melodyjne dźwięki), nieco wolniejsze tempo, rozmyślne używanie pauz, a także nacisk na ważne słowa przez umieszczenie ich na końcu zdania lub wypowiedzenie ich w inny sposób.

PO PIERWSZE SŁUCHANIE

Słuchanie mówionych słów powinno mieć pierwszeństwo przed innymi informacjami dostarczanymi dziecku za pośrednictwem wzroku lub dotyku, aby zapewnić pobudzenie obszaru słuchowego w mózgu przez dźwięki i głos. Strategia ta wspomaga zdolność dziecka do zwracania uwagi na język mówiony, a później do rozumienia go. Przykładem może być schowanie zabawki do miękkiej torby i mówienie o zabawce, zanim się ją pokaże dziecku.

STOSUNEK SYGNAŁ/SZUM – OTOCZENIE AKUSTYCZNE

Elementy otoczenia powinny być w przemyślany i świadomy sposób skonfigurowane tak, aby szum tła był wyraźnie cichszy niż głos osoby mówiącej. Na przykład, okna powinny być zamknięte, aby hałas uliczny był wytłumiony, a telewizję i muzykę należy wyłączyć. W optymalnych warunkach akustycznych głos osoby mówiącej powinien być o 15 do 25 dB głośniejszy niż szum tła.

CZEKAJ, CZEKAJ I POCZEKAJ JESZCZE TROCHĘ

Osoba prowadząca podaje obszerne modele językowe (MÓW, MÓW, MÓW), a potem czeka mając nadzieję, że zachęci to dziecko do włączenia się w konwersację. Oczekiwanie, że dziecko będzie mówić realizowane jest przez czekanie w ciszy, nachylenie się w stronę dziecka, uśmiech i potakiwanie.

CO TO SĄ KLUCZOWE STRATEGIE?

Strategie opisane na kolejnych stronach mają za zadanie wzmocnić zdolność rozwoju słuchania oraz języka mówionego przy wykorzystaniu urządzeń wspomagających słyszenie. Terapeuci i nauczyciele powinni modelować różne strategie na każdej lekcji oraz instruować opiekunów, jak stosować te strategie w warunkach domowych, aby pomóc dziecku we włączeniu słuchania oraz języka mówionego we wszystkie aspekty życia.

Kluczowe strategie dla rozwijania umiejętności słuchowych

SABOTAŻ

Należy stworzyć lub zaaranżować problem bądź trudną sytuację, w której dziecko będzie miało okazję porozumiewać się na ten temat. Można oczekiwać, że dziecko będzie próbowało rozmawiać o problemie lub zwróci się o pomoc w jego rozwiązaniu. Przykładem może być umieszczenie ulubionej zabawki dziecka wysoko, poza jego zasięgiem.

ROZSZERZANIE I ROZBUDOWYWANIE

Wypowiedź dziecka należy powtórzyć z prawidłowymi znacznikami gramatycznymi (Rozszerzanie) lub dodać dalszą część informacji (Rozbudowywanie). Na przykład, gdy dziecko powie "dzidzia kąpiel" odpowiedź z rozszerzeniem brzmi: "Tak, to jest kąpiel dla dzidzi", a odpowiedź z rozbudowaniem: "Tak, włóżmy dzidzie do jej kąpeli".

SŁUCHOWE SPRZĘŻENIE ZWROTNE

Należy oczekiwać, że dziecko będzie próbowało kopiować model dźwięku, słowa lub zdania wypowiedzianego przez osobę prowadzącą. Strategia ta daje dziecku możliwość usłyszenia najpierw prawidłowej produkcji, a bezpośrednio potem porównania jej brzmienia w jego wykonaniu. Oczekiwanie, że dziecko spróbuje naśladować osobę prowadzącą wymaga wyraźnej wypowiedzi i czekania (CZĘKAJ, CZĘKAJ, CZĘKAJ I POCZĘKAJ JESZCZE TROCHĘ).

MÓJ GŁOS MA ZNACZENIE!

Każda, nawet niewielka próba produkcji dźwięku lub słowa przez dziecko powinna zostać zaakceptowana i doceniona. Akceptacja pomaga dzieciom zrozumieć znaczenie używania przez nie głosu i stanowi motywację do częstszego ćwiczenia mowy. Połącz tę strategię z ROZSZERZANIEM I ROZBUDOWYWANIEM przez wyraźne powtórzenie lub przybliżenie słowa.

UŻYWAJ ALTERNATYW

Dostarczanie modeli językowych odbywa się przez zadawanie dziecku pytań wyboru, aby mogło podjąć decyzję i skopiować model. Na przykład: "Chcesz jabłko czy banana?", albo dla bardziej zaawansowanego dziecka: "Chcesz duże czerwone jabłko czy małe zielone jabłko?"

BUDUJ PAMIĘĆ SŁUCHOWĄ

W miarę rozwoju umiejętności dziecka należy świadomie zwiększać liczbę elementów informacji, które dziecko ma usłyszeć i zapamiętać. Z latami doświadczenia słuchowego następuje stopniowy wzrost od jednego, krytycznego elementu informacji na końcu zdania do czterech lub więcej elementów informacji zawartych w zdaniu lub zdaniach. Przykładem pierwszego poziomu pamięci słuchowej może być: "Znajdź psa." Przykładem czwartego poziomu pamięci słuchowej może być: "Schowaj klucze taty pod książką."

PODSUMOWANIE SŁUCHOWE

Dobrze znana piosenka, fraza lub zdanie może być dla dziecka okazją do zademonstrowania, że je rozpoznaje i może się przyłączyć. Osoba prowadząca rozpoczyna piosenkę lub zdanie, zatrzymuje się przed końcem i czeka aż dziecko dokończy frazę. Przykładem może być kołysanka: "Aaa, kotki..."

MUZYKA, MUZYKA, MUZYKA

Należy zadbać o to, żeby dziecko miało kontakt z muzyką i śpiewem, szczególnie w postaci łatwych piosenek i rymowanek dla dzieci. Śpiewanie jest naturalną formą AKCENTOWANIA AKUSTYCZNEGO, stymuluje wiele obszarów mózgu. Powtórzenia w piosenkach dla dzieci ułatwiają naukę słownictwa i budowy zdania.

KSIĄŻKI, KSIĄŻKI, KSIĄŻKI

Wspólne czytanie książek, proces, w którym osoba dorosła zachęca dziecko do interakcji podczas czytania, może służyć do rozwijania u dziecka słownictwa, składni, wiedzy ogólnej oraz rozumienia myśli, uczuć i poglądów innych osób, a także umiejętności czytania i pisanie. Przykładem strategii wspólnego czytania książek może być dodawanie przez osobę prowadzącą jednego lub dwóch komentarzy na stronie i CZEKANIE na komentarz dziecka. Regularne wspólne czytanie książek jest bardzo wskazane.

Informacje o poziomach

Wskazuje cele słuchowe

Wskazuje cele dla języka mówionego

Wskazuje cele poznawcze oraz odnoszące się do Teorii Umysłu

JAK WYBRAĆ POZIOM?

POZIOM 1

Dziecko uczy się słuchać, zwracać uwagę i rozumieć **1 element** informacji. Język mówiony jest prezentowany dziecku w prostych, krótkich zdaniach z wykorzystaniem technik akcentowania akustycznego, aby ułatwić dziecku zwrócenie uwagi na nową informację.

Dziecko używające **pojedynczych słów**, posiada zasób słownictwa liczący do 200 wyrazów i może zacząć łączenie słów w kombinacje dwuwyrazowe. Dziecko zaczyna używać różnych samogłosek i spółgłosek.

"Poznanie" odnosi się do sposobu, w jaki się uczymy oraz zdobywamy wiedzę i zrozumienie naszego świata. Pragmatyka dotyczy społecznego używania języka i jest ściśle związana z komunikacją interakcyjną. Obejmuje tzw. **Teorię umysłu**. "Teoria umysłu" odnosi się do umiejętności myślenia, którą rozwijamy z upływem czasu, w celu objaśnienia i przewidywania zachowań własnych oraz innych osób. Niektóre umiejętności poznawcze i odnoszące się do Teorii Umysłu mają charakter rozwojowy; rozwijają się w miarę jak dziecko rośnie. Jednakże zależność między wieloma umiejętnościami poznawczymi, z zakresu Teorii Umysłu oraz językowymi jest skomplikowana. W początkowych latach życia dziecka każda z tych umiejętności w zmieniającym się stopniu wywiera wpływ na pozostałe. Starsze dziecko pracujące na poziomie 1 może już dysponować bardziej zaawansowanymi umiejętnościami poznawczymi oraz z zakresu Teorii Umysłu i wymagać lepszych umiejętności językowych do wyrażenia siebie. Odwrotnie, młodsze dziecko pracujące na poziomie 3 może być pod względem rozwojowym niegotowe do sprostania niektórym celom z zakresu Teorii Umysłu.

POZIOM 2

Dziecko uczy się słuchać, zwracać uwagę i rozumieć **2 elementy** informacji. Język mówiony jest prezentowany dziecku w dłuższych zdaniach z wykorzystaniem Technik Akcentowania Akustycznego, aby zachęcić dziecko do zwrócenia uwagi na wszystkie informacje w zdaniu.

Dziecko tworzy **kombinacje 2 do 3 słów**, posiada zasób słownictwa liczący 200 do 2000 wyrazów i zaczyna używać niektórych znaczników gramatycznych. Dziecko używa wszystkich samogłosek i spółgłosek z wczesnego etapu rozwoju mowy.

POZIOM 3

Dziecko jest wprawnym słuchaczem uczy się zwracać uwagę, rozumieć i pamiętać **3 elementy** informacji. Język mówiony jest prezentowany dziecku w zróżnicowanych, złożonych zdaniach z wykorzystaniem Technik Akcentowania Akustycznego, dla zachęcenia dziecka do zwrócenia uwagi na elementy gramatyczne w zdaniu.

Dziecko tworzy **zdania z 4 do 5 słów oraz pytania**, posiada zasób słownictwa liczący ponad 2000 wyrazów i używa wielu różnych znaczników gramatycznych. Dziecko stopniowo opanowuje spółgłoski z późniejszego etapu rozwoju mowy.

Data:

Nazwisko i imię: Wiek: Wiek słuchowy:

DZIAŁANIE	CELE						
6 głosek:	ucho lewe	a	u	i	sz	s	m
	ucho prawe	a	u	i	sz	s	m
							
BUDUJEMY DOM MATERIAŁY • Mój dom A1	• Dziecko rozumie nazwy części domu • Rozumie przyimki: · z przodu, z tyłu · z boku na górze · wewnątrz na zewnątrz • Identyfikuje części domu na podstawie opisu lub funkcji		• Dziecko oznacza części domu • Używa czasowników konstrukcyjnych: · ciąć · kleić · zaginać • Łączy słowa: · czasownik + przedmiot · przyimek + przedmiot · podmiot + czasownik + przedmiot		• Dziecko rozumie, że ludzie widzą różne rzeczy patrząc pod różnym kątem		
KTO JEST W DOMU? MATERIAŁY • Mój dom A2	• Dziecko zwraca uwagę na 1 lub 2 lub 3 następujące elementy: · osoba lub miejsce lub czasownik		• Dziecko powtarza lub oznacza 1 słowo: · osobę · miejsce · czasownik • Łączy słowa: · osoba + miejsce · podmiot + czasownik + miejsce		• Dziecko rozumie <i>to/ takie samo</i> i <i>nie to/nie takie samo</i> • Omawia uczucia ludzi na podstawie scenariusza		
GDZIE TO PASUJE? MATERIAŁY • Mój dom A3	• Dziecko identyfikuje 1 obiekt: · Przedmiot lub miejsce • Identyfikuje położenie przedmiotów w domu • Identyfikuje przedmiot na podstawie jego funkcji		• Dziecko utrwała słownictwo w ramach kategorii: · przedmioty w domu · miejsca w domu • Identyfikuje i opisuje zależności pomiędzy przedmiotami		• Dziecko rozumie związek między przedmiotem i miejscem		
MÓJ DOM MATERIAŁY • Mój dom A4	• Dziecko zwraca uwagę na jedno słowo w krótkim zdaniu • Zwraca uwagę na krótką frazę w zdaniu • Zwraca uwagę na książeczkę i odpowiada na pytania		• Dziecko próbuje powtarzać jedno słowo z każdej strony		• Dziecko przyłącza się do rozmowy o jego domu		

DZIAŁANIE

1. Budujemy dom

PRZYGOTOWANIE

Wydrukujcie wszystkie materiały na niezbyt grubym papierze.

Przy pomocy wydrukowanych drzwi i okien jako wzorców wielkości wytnijcie i zagnijcie klapy w bokach pudełka w taki sposób, żeby miały układ przedstawiony poniżej.

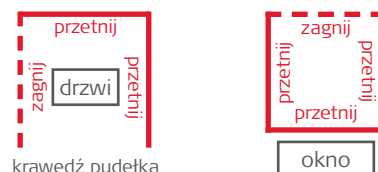
INSTRUKCJA

Rodzice/opiekunowie i ich dzieci mają zamiar zbudować dom przy użyciu kartonowego pudełka i wydrukowanych materiałów. Terapeuta instruuje rodziców/opiekunów, jak korzystać ze strategii podanych poniżej. Terapeuta może zbudować dom z awansu.

1. Przyklejcie drzwi i okna na wyciętych i zagiętych klapach.
2. Przyklejcie zasłony wewnątrz każdego okna.
3. Zmontujcie komin wykonując zagięcia w kolejności 1, 2, 3 i sklejcie podstawę.
4. Przyklejcie komin do górnej strony pudełka.

MATERIAŁY

- Pudełko kartonowe
- Mój dom A1
- Klej i nożyczki
- Nóż introligatorski

KLUCZOWE STRATEGIE

MÓW, MÓW, MÓW: W Pakiecie Zdalnych Lekcji 1 namawiamy terapeutów do prowadzenia i instruowania rodziców/opiekunów w taki sposób, aby w interakcji z dziećmi używali więcej języka mówionego. Niniejszą lekcję zacznij od przypomnienia efektywności strategii Mów Więcej z zachętą do mówienia o częściach domu w czasie wycinania, wybierania, przyklejania, a na końcu jeszcze raz podczas podziwiania gotowego domu.

AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE: Modeluj różne techniki akcentowania akustycznego, żeby rodzice/opiekunowie mogli je kopiować. Techniki te pomagają dzieciom w korzystaniu z ich urządzeń słuchowych w celu wychwycenia istotnych elementów informacji. Techniki akcentowania akustycznego obejmują używanie przesadnej intonacji, mówienie w wolniejszym tempie, zmianę natężenia głosu (nieco głośniej lub szeptem), umieszczanie ważnego słowa na końcu zdania lub robienie pauzy przed tym słowem. Dla początkujących słuchaczy należy stosować więcej akcentowania akustycznego i wskazywać jedno słowo w zdaniu jako cel. *Tu są drzwi. Puk, puk. Umieścimy je z przodu.* W miarę rozwoju umiejętności słuchowych dziecka można wykorzystywać akcentowanie akustyczne, aby zwrócić uwagę dziecka na więcej niż jeden element informacji. *Popatrz, mamy żółte drzwi.* W przypadku dzieci bardziej zaawansowanych można ograniczyć akcentowanie tego rodzaju.

KLUCZOWE STRATEGIE

PODEJDŹ BLIŻEJ DO MNIE: Słuchanie przez Internet dostarcza dziecku zniekształcony sygnał mowy, w związku z tym ważne jest poinstruowanie rodziców/opiekunów, żeby przede wszystkim oni modelowali język dla dziecka, zarówno w trakcie lekcji jak i w życiu. Strategia Podejdź Bliżej do Mnie stanowi okazję do przypomnienia zalet mówienia z bliższej odległości do urządzenia umożliwiającego słyszenie dziecka, aby sygnał był jak najbardziej wyraźny. Optymalna odległość dla początkujących słuchaczy wynosi od 30 do 50 cm. Jest to możliwe, gdy rodzic/opiekun i dziecko siedzą razem przed pudełkiem. Zaproponuj przesunięcie kamery w bok, aby widoczna była ich współpraca.

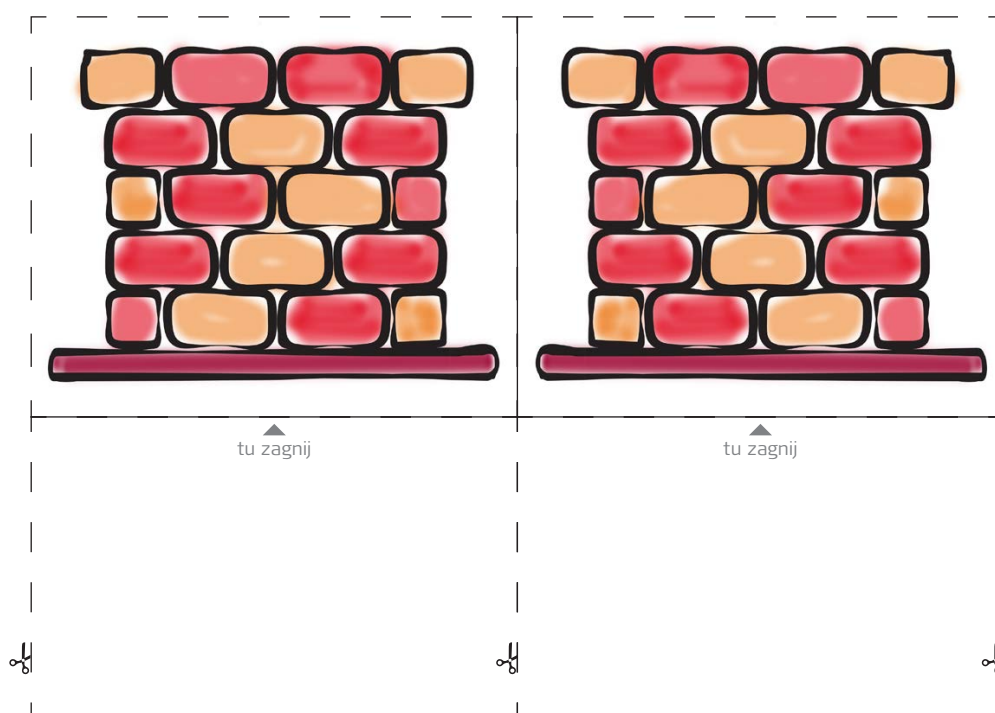
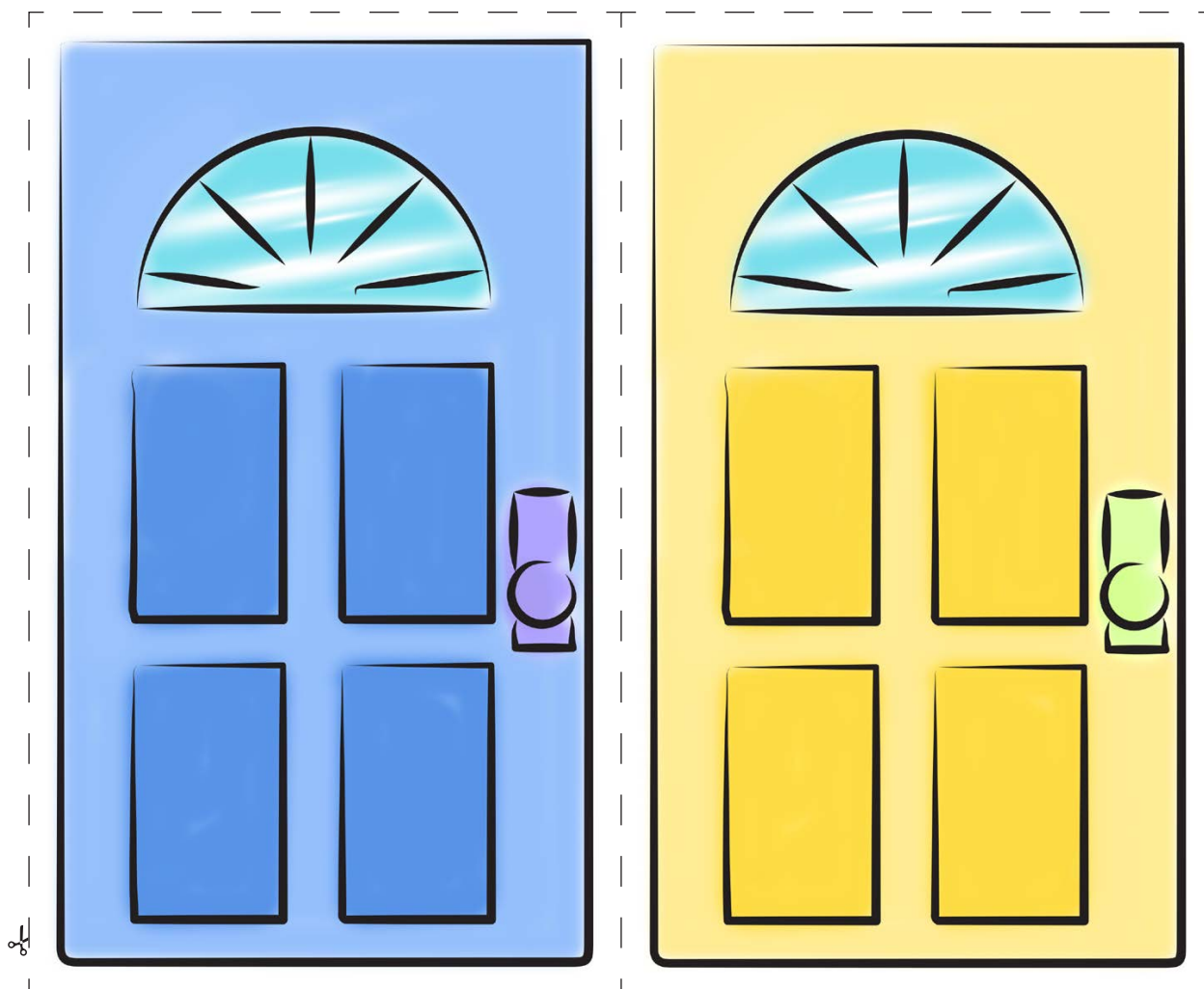
UŻYWAJ ALTERNATYW: Używanie słownictwa dotyczącego części domu w pytaniach wyboru dostarcza dziecku model słownictwa na chwilę przed tym, zanim dziecko spróbuje go używać. To łatwiejszy sposób niż próba przypomnienia sobie nieznanego słownictwa. *Zrobimy teraz okno czy drzwi?... Chcesz żółte drzwi czy niebieskie drzwi?*

KLUCZOWA STRATEGIA

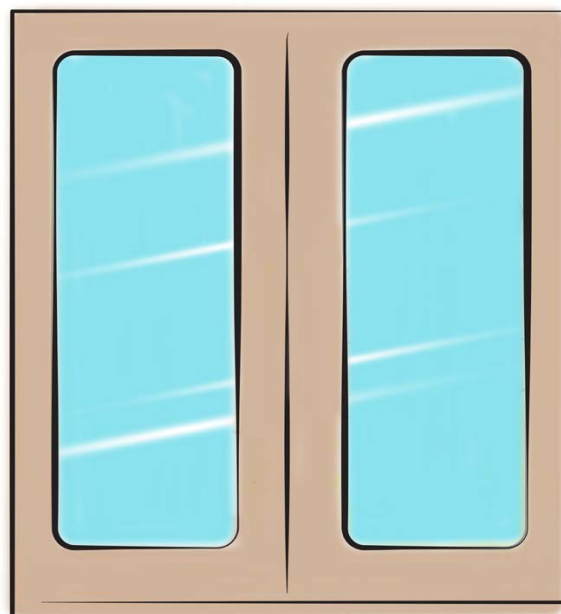
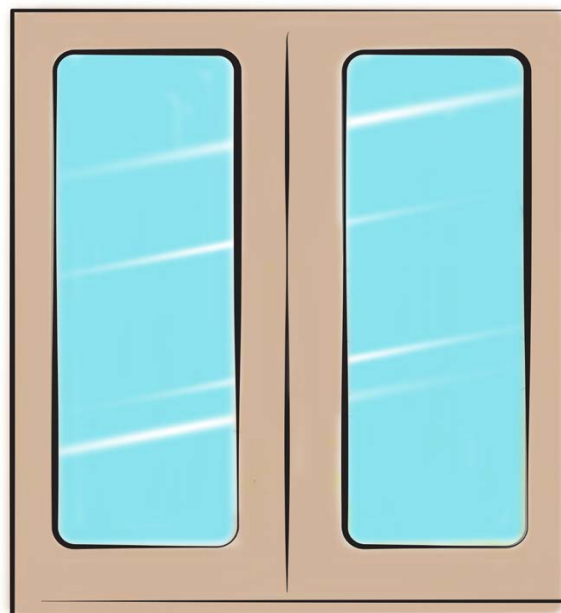
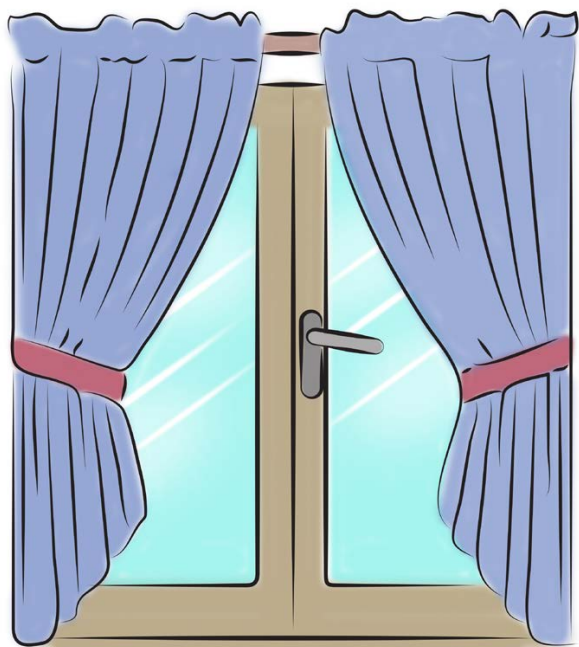
MÓW, MÓW, MÓW: Nauczenie się, że nie każdy ma dostęp do tych samych informacji wspomaga u dziecka rozwój umiejętności z zakresu teorii umysłu. Skomentuj fakt, że nie widzisz domu robionego przez dziecko i zachęć rodzica/opiekuna do uzupełnienia go o dalsze informacje. *Och, pan/pani (imię terapeuty) nie widzi naszego domu. Musimy go obrócić. O, tak jest lepiej... ale teraz my nie widzimy go z przodu.*

1. Budujemy dom

1. Budujemy dom

DZIAŁANIE

2. Kto jest w domu?

PRZYGOTOWANIE

Rodzic/opiekun drukuje 2 egzemplarze materiałów na grubym papierze i wycina papierowe ludziki.

Terapeuta drukuje materiały w jednym egzemplarzu i też wycina ludziki.

INSTRUKCJA

Macie zamiar dopasować domy przez umieszczenie ludzi w tych samych miejscach.

1. Każdy z uczestników zabawy ma dom i ludzi.
2. Opowiedz kim jest każda z osób. Uformujcie wałkując małe kawałki masy mocującej i przyklejcie je z tyłu każdej z osób.
3. Terapeuta zaczyna prosząc rodzica/opiekuna i dziecko o znalezienie jednej z osób. Rodzic/opiekun powtarza polecenie.
4. Powiedz o pomieszczeniach w domu i zachęć rodzica/opiekuna oraz dziecko, aby umieścili osobę w pomieszczeniu.
5. Opowiedz o tym, co dana osoba może robić w tym pomieszczeniu.
6. Porównajcie wszystkie domy i sprawdźcie, czy są takie same.
7. Zamieniajcie się rolami, aby rodzic/opiekun, a potem dziecko wybierali osobę i pomieszczenie.
8. Jeżeli zadanie to jest zbyt łatwe, można spróbować wstawić przegrodę między domami rodzica/opiekuna i dziecka, żeby osoba słuchająca nie widziała domu osoby mówiącej.
9. Dla bardziej zaawansowanych słuchaczy można utrudnić zadanie przez podawanie poleceń określających osobę i pomieszczenie (oraz czynność) w jednym zdaniu.

MATERIAŁY

- Mój dom A2
- Nożyczki
- Masa mocująca (wielokrotnego użytku)
- Książka lub folder w roli przegrody

KLUCZOWA STRATEGIA

PO PIERWSZE SŁUCHANIE: Poinstruj rodzica/opiekuna, aby zawsze najpierw używał słów zanim wskaże lub wybierze przedmiot. Strategia ta pomaga dziecku zwrócić uwagę na informację słuchową przed skupieniem się na informacji wzrokowej i jest w tym działaniu pomocna zarówno w fazie uczenia jak i sprawdzania. Faza uczenia ma miejsce wtedy, gdy dziecko dowiaduje się jak nazywa się dana osoba, pomieszczenie w domu oraz czynność przy wałkowaniu masy mocującej oraz dyskusji. Faza sprawdzania ma miejsce wtedy, gdy dziecko jest proszone o znalezienie i umieszczenie osoby. Ciągłe sprawdzanie diagnostyczne jest zalecane w celu kontrolowania umiejętności dziecka w zakresie rozumienia. Jeżeli dziecko jest w stanie znaleźć osobę, to można zwiększyć stopień trudności polecenia przez połączenie osoby i pomieszczenia w domu. Jeżeli zadanie to jest zbyt łatwe, można je utrudnić tworząc zdanie zawierające osobę, miejsce i czynność, a także przez zachęcenie dziecka, by powtórzyło zdanie zanim wykona polecenie. *Dziadek ogląda telewizję siedząc na sofie.*

KLUCZOWE STRATEGIE

AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE i UŻYWAJ ALTERNATYW: Naucz rodziców/opiekunów, aby kładli nacisk na kluczowy element lub elementy informacji. Ułatwia to dziecku zrozumienie wskazówek. Strategię tę można łączyć z używaniem alternatyw, aby dziecko samo sformułowało sobie wskazówkę. *Chcesz, żeby dziadek siedział na sofie, czy żeby dziadek był w salonie.*

KLUCZOWA STRATEGIA

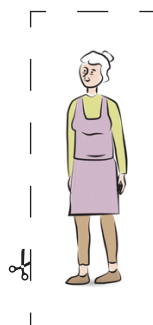
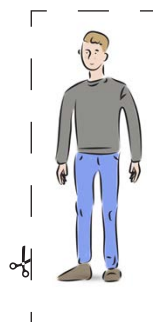
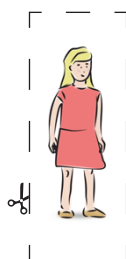
PODEJDŹ BLIŻEJ DO MNIE: Używanie przegrody sprawi, że działanie to będzie bardziej ukierunkowane na rozwój umiejętności słuchowych. Nawet po ustawieniu przegrody zachowanie optymalnej odległości między osobą mówiącą a słuchaczem jest nadal istotne. Poinstruj rodzica/opiekuna, aby usunął przegrodę i porównał obydwa domy i skomentował czy wyglądają tak samo, czy też nie. Komentarze tego rodzaju mogą prowadzić do wymiany informacji na temat odczuć. *Och, jestem taka szczęśliwa, nasze domy są takie same. Naprawdę słuchaliśmy uważnie. Brawo!*

2. Kto jest w domu?

2. Kto jest w domu?

DZIAŁANIE

3. Gdzie to pasuje?

PRZYGOTOWANIE

Wydrukujcie materiały na grubym papierze. Wytnijcie kawałki układanki.

INSTRUKCJA

Macie zamiar odnaleźć kawałki układanki, które pasują do siebie.

1. Po lewej stronie każdej karty znajduje się obrazek przedmiotu domowego użytku. Podzielcie karty tak, aby przedmioty domowego użytku były zgrupowane razem po lewej stronie stołu. Kawałki układanki z prawej strony obrazków, pokazujące pomieszczenia dla tych przedmiotów, ułóżcie po prawej stronie stołu.
2. Terapeuta zaczyna prosząc opiekuna/rodzica oraz dziecko o znalezienie konkretnego przedmiotu
3. (np. Znajdź poduszkę.)
4. Rodzic/opiekun powtarza polecenie i – w razie potrzeby – podpowiada dziecku, aby obejrzało karty po lewej stronie stołu.
5. Gdy karta zostanie znaleziona, rodzic/opiekun mówi jeszcze raz, co to jest, opowiada, do którego pomieszczenia w domu to pasuje i do czego jest używane.
6. Terapeuta i rodzina znajdują obrazek, który najlepiej pasuje jako miejsce przeznaczenia przedmiotu i sprawdzają, czy kawałki pasują do siebie. Pokażcie oba kawałki do kamery w celu sprawdzenia.
7. Jeżeli pasują, opowiedz o związku między słowami (np.: Poduszka pasuje do sypialni. Leży na łóżku i służy do spania.)
8. Zamieniajcie się rolami przy pobieraniu kart ze stosu przedmiotów i odnajdywaniu właściwego dla nich miejsca.

MATERIAŁY

- Mój dom A3
- Nożyczki

KLUCZOWE STRATEGIE

PODEJDŹ BLIŻEJ DO MNIE: Dziecko może mieć trudności słuchając twojego głosu przez Internet, zatem wyjaśnij rodzicowi/opiekunowi, aby powtarzał każde polecenie, które wypowiadasz. W ten sposób sygnał akustyczny jest bliżej procesora(-ów) dziecka, co zapewnia optymalne warunki do słuchania. Rodzice/opiekunowie mogą wykorzystać objaśnienie polecenia w celu wielokrotnego podawania dziecku wzorca językowego w naturalny sposób. *Czy pani powiedziała do nas, że mamy znaleźć poduszkę?*

PO PIERWSZE SŁUCHANIE: Naucz rodziców/opiekunów oznaczania przedmiotu przed identyfikacją obrazka przez wybranie karty z przedmiotem domowego użytku. Może to wymagać delikatnego powstrzymania rączek dziecka, żeby możliwe było podanie słów zanim dziecko sięgnie po karty. Jeżeli znalezienie przedmiotu jest łatwe, można utrudnić zadanie podając wskazówkę zawierającą opis wyglądu przedmiotu lub jego przeznaczenie. *Znajdź to, na czym trzymasz głowę, gdy śpisz. To jest takie miękkie i puszyste.*

KLUCZOWE STRATEGIE

UŻYWAJ ALTERNATYW:UŻYWAJ ALTERNATYW: Gdy przy wybieraniu obrazka przyjdzie kolej na dziecko, poinstruuuj rodzica/opiekuna, w jaki sposób powinien modelować język, żeby dziecko mogło go skopiować w pytaniu wyboru. Pytania wyboru można modyfikować zależnie od poziomu umiejętności dziecka. Dla dziecka, które dopiero zaczyna produkować słowa: *Chcesz wziąć mydło czy poduszkę?* Dla dziecka bardziej zaawansowanego w mówieniu: *Myślisz, że mydło pasuje do sypialni ... czy mydło pasuje do łazienki?*

MÓJ GŁOS MA ZNACZENIE: Pierwsze próby wypowiadania słów przez dziecko nigdy nie są doskonałe. Strategia Mój Głos Ma Znaczenie stanowi przypomnienie, żeby celebrować użycie przez dziecko głosu do komunikacji. Poinstruuuj rodzica/opiekuna, w jaki sposób docenić ważność tych wczesnych prób porozumiewania się przez radość i pochwałę, a także, jak nadać znaczenie wypowiedzi dziecka przez powtórzenie. *O, świetnie! Słyszałam, że powiedziałaś poduszka! Bierzymy poduszkę.*

KLUCZOWA STRATEGIA

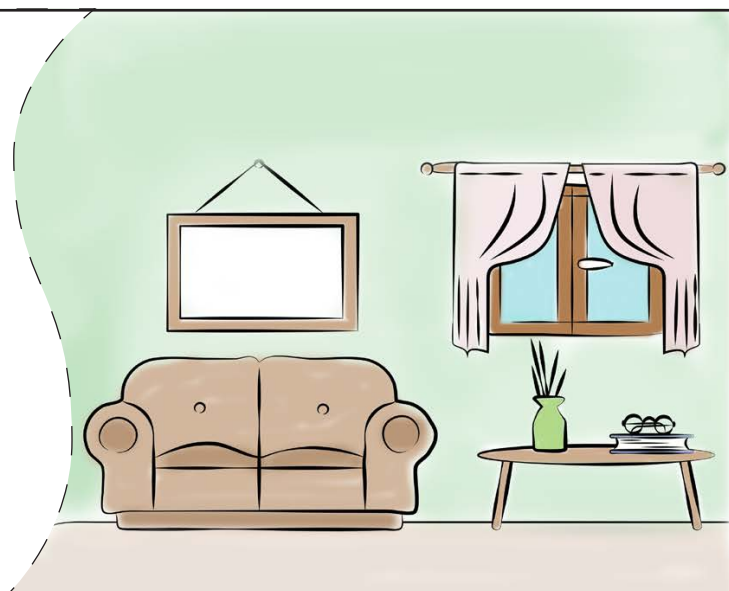
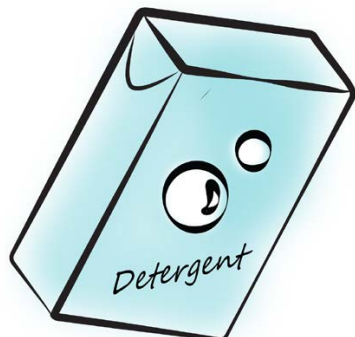
MÓW, MÓW, MÓW: Dziecko musi usłyszeć słowa wiele razy, żeby mogło się nauczyć ich znaczenia i zachować je w pamięci w taki sposób, aby było w stanie je odszukać, gdy trzeba będzie ich użyć. Tworzenie skojarzeń pomiędzy słowami wspomaga ten proces. Naucz rodzica/opiekuna, jak – przy pomocy strategii Mów Więcej – pomóc dziecku w zrozumieniu, dlaczego słowa się łączą. *To jest duży garnek. Myślę, że pasuje do kuchni. Możemy gotować w garnku. Może ugotujemy makaron. Mmm, lubisz makaron. Duży garnek makaronu.*

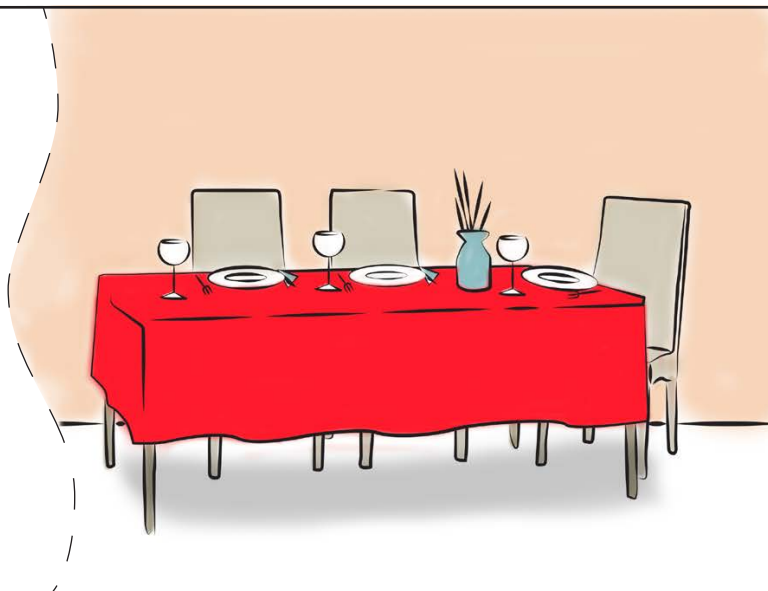
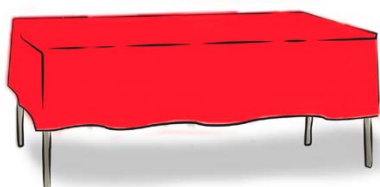
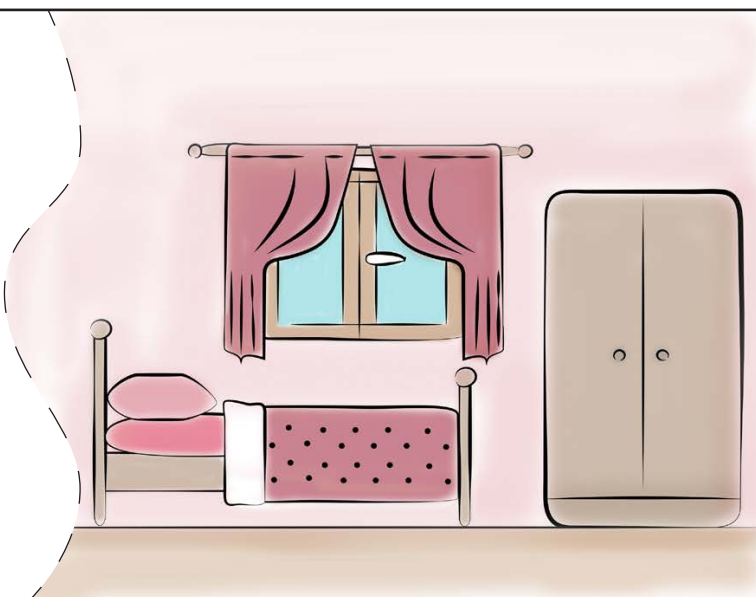
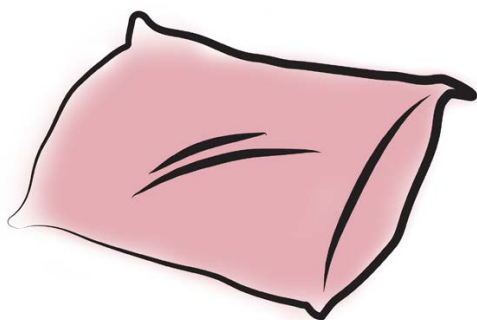
3. Gdzie to pasuje?

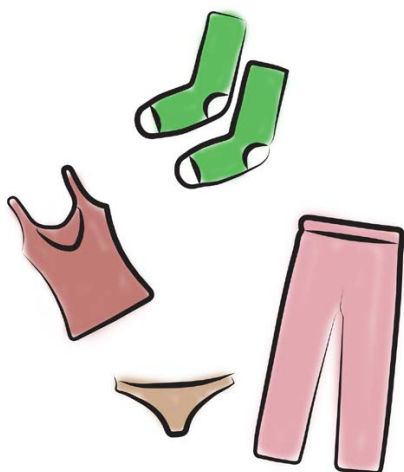
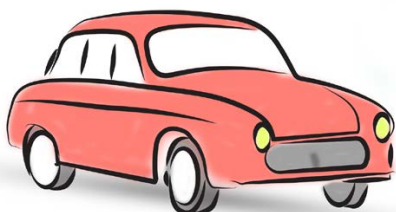
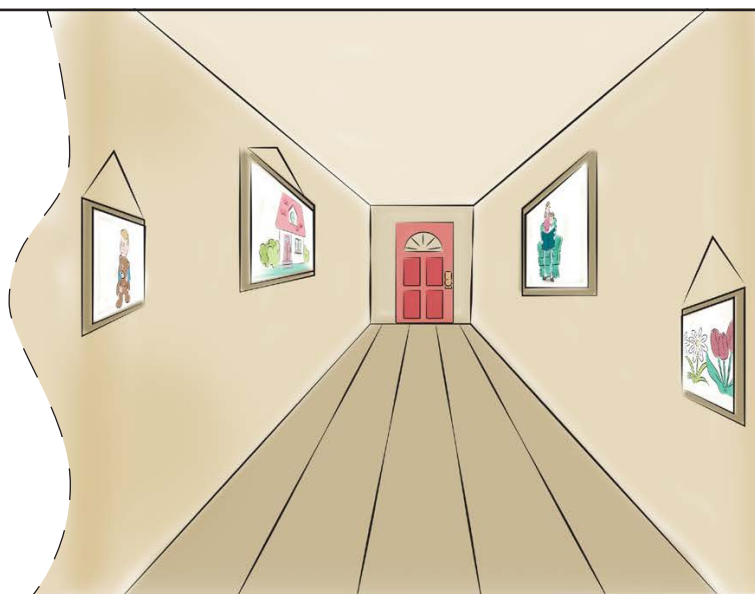
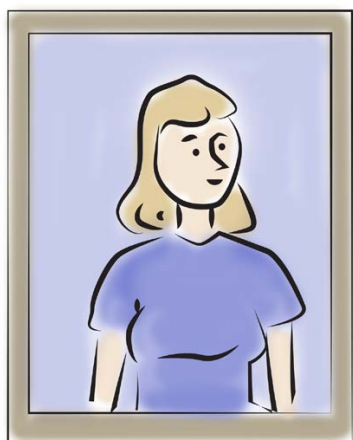
3. Gdzie to pasuje?

3. Gdzie to pasuje?

3. Gdzie to pasuje?

DZIAŁANIE

4. Mój dom

PRZYGOTOWANIE

Wydrukujcie materiały na papierze i połączcie je w formie książeczki, albo zainstalujcie wersję elektroniczną na urządzeniu.

INSTRUKCJA

Rodzik/opiekun prowadzi działanie przez samodzielne czytanie książeczki razem z dzieckiem. Terapeuta obserwuje i w razie potrzeby podpowiada rodzicowi/opiekunowi użycie strategii podanych poniżej.

MATERIAŁY

- Mój dom A4 (wydruk lub wersja elektroniczna)
- Zszywacz, jeżeli wersja drukowana

KLUCZOWE STRATEGIE

PODEJDŹ BLIŻEJ DO MNIE: Czytanie książeczek stanowi znakomitą okazję do przytulania się. Zanim rozpocznie się czytanie zachęć rodzica/opiekuna, aby się przesiadł w taki sposób, żeby razem z dzieckiem siedzieli wygodnie i blisko siebie i razem czytali książeczkę.

AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE: Wiele książek dla małych dzieci, takich jak ta, zawiera powtarzalne zwroty, które pomagają utrwalać strukturę zdania. Słowa w każdym zestawie składającym się z dwóch stron mają zgodny rytm. Naucz rodzica/opiekuna używania akcentowania akustycznego, aby nieco uwypuklić słowa i wzmocnić rytm, co pomaga w utrzymaniu uwagi dziecka. *W moim domu są duże frontowe drzwi, w które można pukać.*

KLUCZOWE STRATEGIE

MÓW, MÓW, MÓW: Wspólne czytanie książeczki stanowi aktywność, w której osoba dorosła – poza czytaniem tekstu – przyciąga uwagę dziecka do historyjki i książki przez komentowanie i zadawanie pytań. Zachęć rodziców/opiekunów do mówienia o tym, co jest na obrazku i przyciąga uwagę dziecka. Generalnie uważa się, że dodanie trzech komentarzy i zadanie jednego pytania jest prawidłową proporcją uczenia do sprawdzania.

MÓJ GŁOS MA ZNACZENIE: Poinstruu rodziców/opiekunów, żeby poczekali na końcu każdego komentarza, aby dać dziecku czas na wzięcie udziału w rozmowie. Na początku może to być tylko przybliżenie jednego słowa lub dźwięku. Rodzice/opiekunowie mogą uznać, że dziecko czytałokiedy przyszła na nie kolej i odwrócić stronę. W przypadku bardziej zaawansowanych dzieci rodzice/opiekunowie mogą uważnie słuchać wypowiedzi dziecka, powtórzyć i rozbudować ją, aby kontynuować rozmowę. Zamiana ról przy rozmowie jest ważniejsza niż przeczytanie książeczki do końca.

KLUCZOWA STRATEGIA

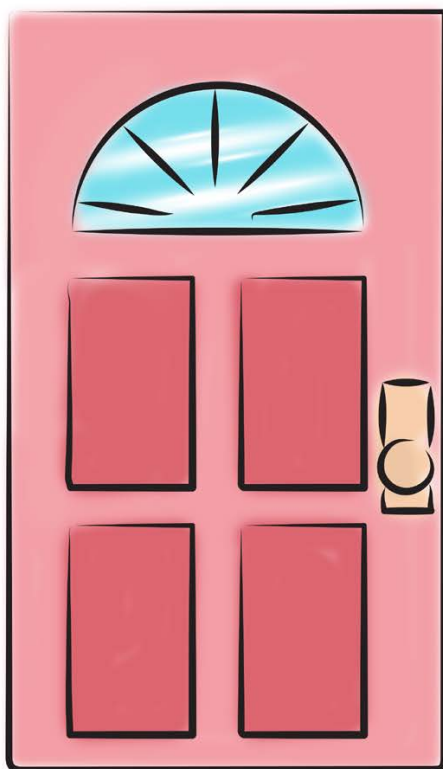
MÓW, MÓW, MÓW: Zachęć rodziców/opiekunów, żeby dali sobie trochę czasu na każdej stronie książeczki na skomentowanie, czy mają takie pomieszczenie w swoim domu. Dzieci uczą się i zapamiętują słowa, gdy są w stanie odnieść je do czegoś ze swojego doświadczenia. *Nie mamy korytarza. Długiego korytarza jak ten tutaj. Nie, nie mamy. Ale znasz dom babci. W domu babci jest korytarz. Lubisz szybko biegać po korytarzu. Ale co wtedy mówi babcia...?*

Mój dom

W moim domu są

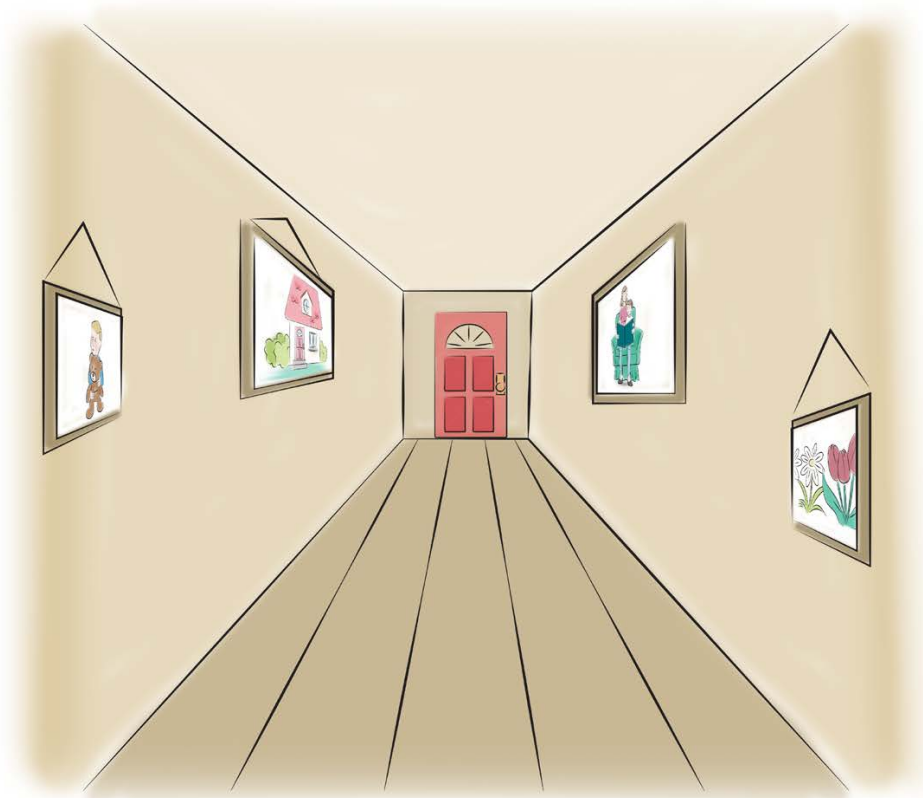

duże frontowe drzwi,

w które można pukać.

W moim domu jest

długi, wąski korytarz,

po którym można biegać.

W moim domu jest

kuchnia pełna
błyszczących rzeczy,

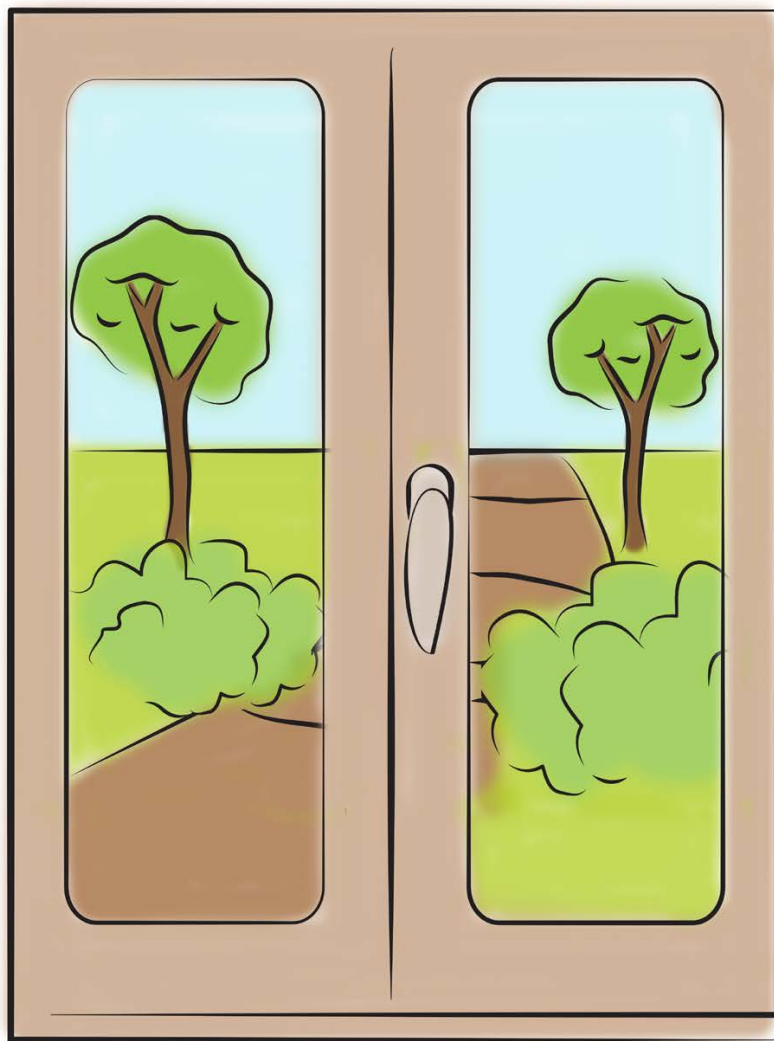

które służą do
gotowania.

W moim domu są

wysokie, duże okna,

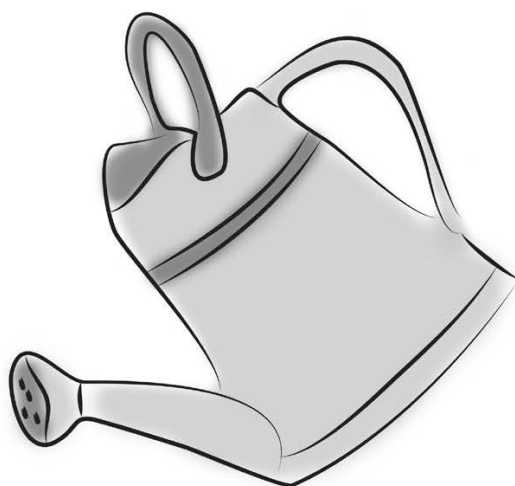

przez które można
wyglądać.

W moim domu jest

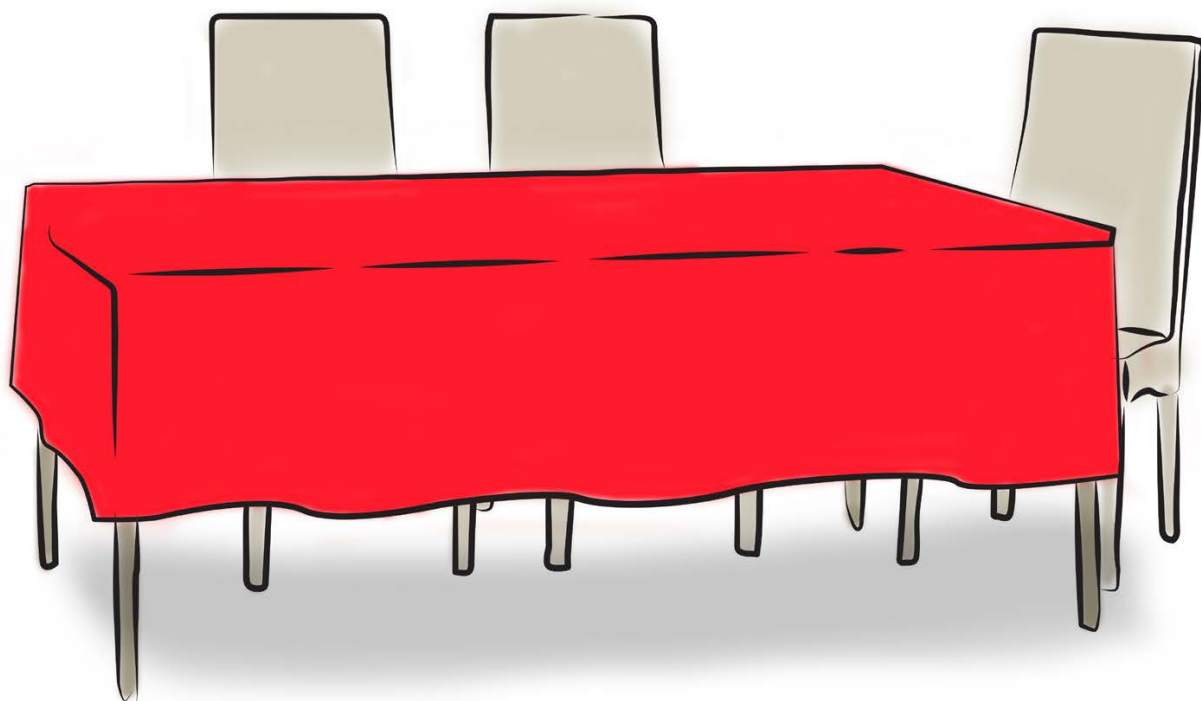

gorący, słoneczny
ogródek,

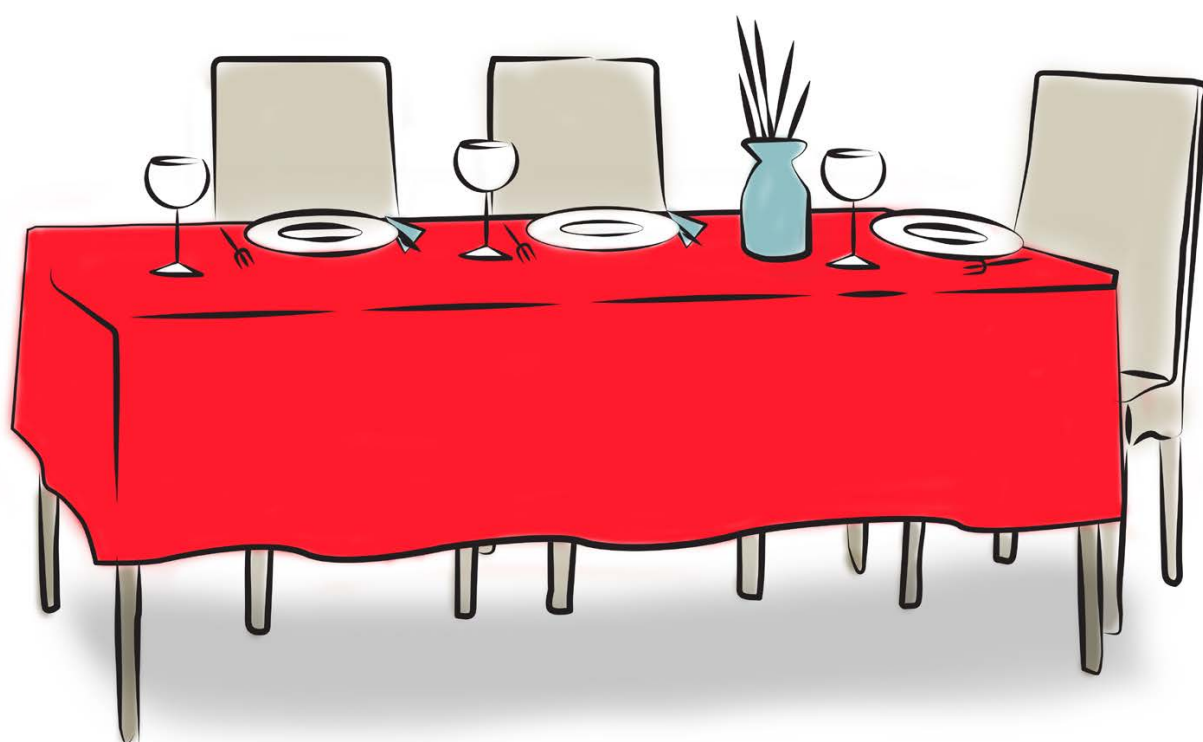

w którym rosną różne
rośliny.

W moim domu jest

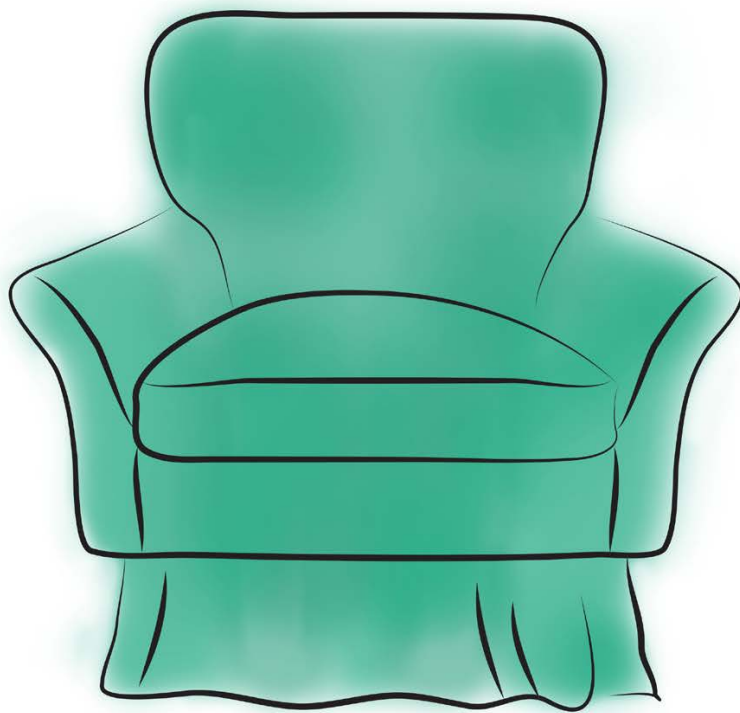

stół przykryty
czerwonym obrusem,

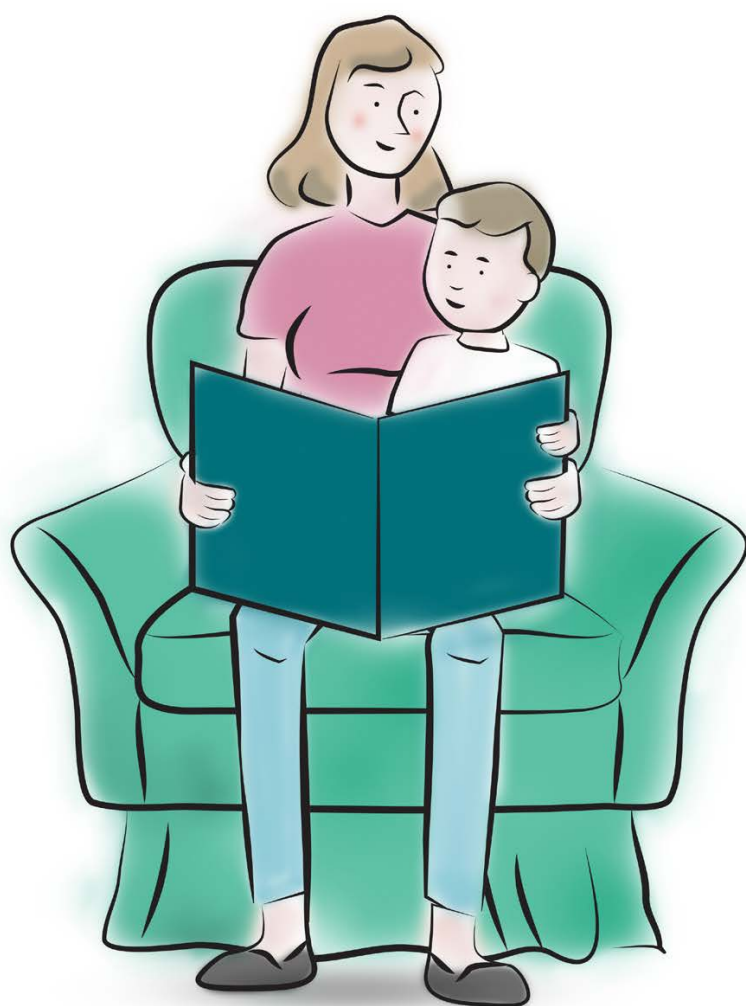

przy którym się je.

W moim domu jest

stary fotel,

w którym można
wspólnie czytać.

W moim domu jest

mój ukochany misio,

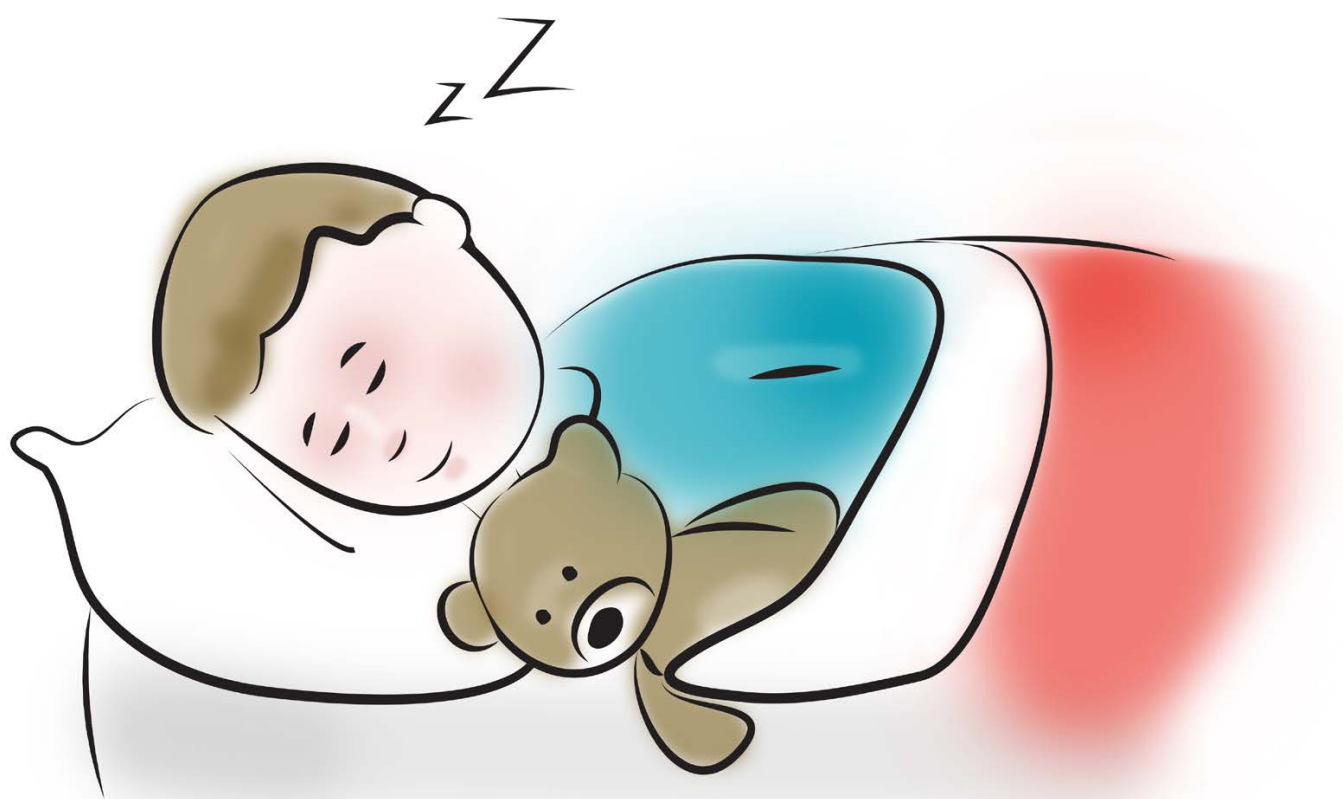
którego można
przytulać.

I w moim domu jest

miękkie, wygodne
łóżko

do spania.

Dobranoc.

Biura MED-EL na świecie

AMERYKA PÓŁNOCNA I POŁUDNIOWA

Argentyna

medel@medel.com.ar

Kanada

officcanada@medel.com

Kolumbia

office-colombia@medel.com

Meksyk

office-mexico@medel.com

USA

implants@medelus.com

AZJA I OCEANIA

Australia

office@medel.com.au

Chiny

office@medel.net.cn

Hongkong

office@hk.medel.com

Indie

implants@medel.in

Indonezja

office@id.medel.com

Japonia

office-japan@medel.com

Malezja

office@my.medel.com

Filipiny

office@ph.medel.com

Singapur

office@sg.medel.com

Korea Południowa

office@kr.medel.com

Tajlandia

office@th.medel.com

Wietnam

office@vn.medel.com

EUROPA, BLISKI

WSCHÓD I AFRYKA

Austria

office@at.medel.com

Belgia

office@be.medel.com

Finlandia

office@fi.medel.com

Francja

office@fr.medel.com

Niemcy

office@medel.de

Włochy

ufficio.italia@medel.com

Portugalia

office@pt.medel.com

Hiszpania

office@es.medel.com

Południowa Afryka

customerserviceZA@medel.com

Zjednoczone Emiraty

Arabskie

office@ae.medel.com

Wielka Brytania

customerservices@medel.co.uk